

NEEN stemt, dan zal het vonnis ten voordeele van den werkmán of den landbouwer uitloopen, die de zwakste partij is in het geschil met zijn patroon.

Dit alleen is eerlijk, maar dat willen onze betaalde tegenstrevers niet, al zijn zij ook werkmán. Zoo slecht en zoo laf zijn zij de dubbele stem van den patroon te willen behouden.

Uit dit alles blijkt dat gij gerust uwe stem op de socialistén mocht uitbrengen en gij, door voor hen te stemmen, u waardige en moedige verdedigers in de Werkrechtersraad zult schenken. Maar dit maakt de rekening der rijke menschen niet.

Niet tevreden met het schandelijk voorrecht der dubbele stem van den baas-voorzitter, ziende dat de socialistén openlijk de bazen doen straffen, die de werklieden de zuur gewonnen centen trachten te ontroofen, willen zij langs den kant der werkliedenrechters, den Raad volstoppen met ongelukkige dutsen die kruipen voor de bazen, de armen verraden en, die om hetzelfde het wat beter te hebben, hunne arme broeders verkoopen.

Aan de Buitenkiezers

voor den

WERKRECHTERSRAAD

Werklieden van buiten Gent, voor de tweede maal van uw leven worden velen van u opgeroepen om te kiezen, voor den Werkrechtersraad, die maar dient om jugement uit te spreken, wanneer er eene ruzie is tusschen een baas of fabrikant en een of meer werklieden.

't Is uw recht te kiezen voor dien Raad, want de wet zegt:

Om kiezer te zijn moet men:

1. Belg zijn van geboorte;
 2. Ten volle 25 jaar oud zijn;
 3. In het gebied van den Raad gedurende 4 jaar uw beroep uitoefenen.
- Maar er zijn twee soorten van kiezers, bazen en werklieden die elk voor eene afzonderlijke lijst stemmen, de eene van bazen de andere van werkmenschen omdat er in der raad ook twee soorten rechters zetelen, namelijk bazen en werklieden.

Wie mag er nu voor de lijst van werkmenschen stemmen?

De wet zegt dat als volgt.

Door werklieden verstaat men ambachtlieden, de ondernemers, de werklieden in werkhuizen arbeidende of voor rekening van nijverheidsbazen.

Dus om voor de werkliedenlijst te stemmen is het noodig werkmán te zijn en geen baas.

En nochtans wat zien wij nu gebeuren?

Dat de kiezerslijsten der werklieden **vol staan met bazen, koopmans, eigenaars, kortom rijke of welstellende lieden, die zelfs met knechten werken.**

In het jaar 1893 was dit bedrog reeds zeer erg, maar nu is dit nog vergerd.

(Leest verder de redevoering van gezet Anseele over die bedregerijen in 't opmaken der kiezerslijsten.)

Al die menschen hadden recht op de kiezerslijsten voor de bazen te staan maar niet voor de werklieden.

Weet gij waarom men ze op uwe lijst gesteld heeft?

Dat is om nogmaals de stemming der werkmenschen te vervalschen en u te verpletteren door de stemmen der rijken en van hen die er warm inzitten.

De rijken zijn al zestig jaar meester in geheel het land, zij hebben al de wetten mogen maken, over uw geld en uw leven beschikt, en nu dat gij een beetje recht geniet voor een raad waar gij somtijds gelijk zoudt kunnen halen tegen een patroon die u onrecht aandoet, nu willen zij daar over ook nog den baas spelen.

Geen enkele werkmán staat op de lijst der bazen, maar veel bazen staan op de lijst der werklieden.

Waarom doen ze dat, zult ge vragen. 't Is geheel eenvoudig. Er zal in deze kiezing strijd zijn tusschen twee partijen van werklieden, de socialistén en de anti-socialistén.

De socialistén zijn die welke kloek optreden tegen de rijken en willen dat de armen zooveel macht en recht bezitten als zij, dat zij voor hunnen arbeid een goed leven genieten hier op de wereld.

Moesten alle werklieden van buiten en stad dat met de socialistén willen, er zou al spoedig verandering komen. Dat wisten de rijken en wat deden zij?

Zij stichtten eene tweede partij van werkmenschen. Laat ons ruzie stoken tusschen 't werkvolk, zegden zij, terwijl zij vechten ondereen, blijven wij den baas. En die tweede partij noemde zich de anti-socialistén.

Nu op bevel van die rijke hoofdmannen moeten die anti-socialistén ook kandidaten stellen voor den Werkrechtersraad met of tegen hun goeste, tegen de werkmenschen die socialist zijn.

De socialistén zitten nu in den Raad en zij deden daar altijd hun plicht.

De rijke hoofdmannen redeneeren nu als volgt: Door die kiezing zullen de werklieden nu tegen elkaar stemmen en nog meer in ruzie geraken als vroeger en dat is al olie op onze lamp voor de groote kiezingen van toekomstende jaar.

Maar om dat plan te doen lukken, moeten de socialistén verliezen in die kiezing, opdat de anti-socialistén courage zouden krijgen.

Hoe dat nu aan boord gelegd?

De werklieden van den buiten meenen zij, zijn zoo dom niet als hunne muts staat, en al spreken zij niet veel van socialistén, zij zouden er toch wel durven voor stemmen.

Hoe gaan wij dat gevaar vermijden?

't Is geheel simpel, zegden die rijke bedregers, die gewoon zijn van oneerlijk te zijn, wij zullen een geheel hoop bazen, koopmans en eigenaars op de kiezerslijsten van de werkmenschen stellen, die kiezen al tegen de socialistén, van wie dat ze schrik hebben, omdat zij 't recht van de arme menschen verdedigen.

En zoo komt het werklieden van den buiten, dat er op uwe kiezerslijsten zooveel eigenaars, bazen en anderen staan die er niet mochten op staan.

En om te toonen dat gij tegen dat bedrog zijt, zult gij stemmen tegen de kandidaten der partij die het bedrog pleegde, tegen de anti-socialistén en voor de **Socialistén.**

De bedregerijen

GEFLEEGD

in 't opmaken der kiezerslijsten voor den Werkrechtersraad.

Ziehier hoe gezet Anseele zich daaromtrent uitliet in de Kamerzitting van den 26 februari 1896, in eene ondervraging aan den minister.

Gezet ANSEELE. — Mijne heeren, in de maand december aanstaande grijpen de kiezingen plaats voor den Werkrechtersraad van Gent.

Volgens artikel 2 der kieswet van den 31 juli 1889 zijn de volgende werklieden kiezers:

« De handswerklieden, de meester-gasten, de werklieden arbeidend in werkhuizen of voor rekening van nijverheidshoofden en de patroons en visschers ingeschreven op de bemaningsrol. »

Dat is zeer klaar, maar wat nog klaarder is, dat is de omzendbrief van den minister van arbeid, den 9 januari laatst aan de gouverneurs gericht en waarin ik lees:

« Moet men als werklieden beschouwen volgens den geest van art. 2 der wet van den 31 juli 1889 de personen gebezigd door de handelaars, de vleeschhouwers, de hofbouwers en over 't algemeen diegenen die zich aan geen eigenlijk nijverheidswerk overleveren? »

« NEEN. — De wet van den 31 juli 1889 in haren tekst en in haren geest, is alleen toepasselijk op de nijverheidswerklieden, het is te zeggen op diegenen die volgens de bepalingen van minister De Bruyn, tijdens de bespreking der wet, « zich bezighouden met fabricatie, met een werk van vervaardiging der grondstoffen in koopwaren. » Hoe werd dit zoo duidelijk artikel niet toegepast? Ziehier:

Gemeente Moerbeke

In deze gemeente zijn er ingeschreven als werklieden-kiezers, 5 administrateurs van goederen, waarvan drie wonen in hunne eigene pacht-hoeve en een vierde is pachter met twee werklieden.

In deze zelfde gemeente vinden wij nog ingeschreven als kiezer: Een toezichter over 50 werklieden in eene raffineerderij; een toezichter over 75 à 100 werklieden-raffineerders en een directeur.

Wat veel erger is, is dat terwijl toezichters en bestuurders van raffineerderijen op de lijst zijn gebracht, er talrijke werklieden-raffineerders op de lijst niet staan en dus hun kiesrecht zijn ontnomen.

Hetzelfde feit doet zich voor in eene weverij der gemeente. Een onderzoek door een onzer mannen gedaan heeft ons deze feiten geleverd bevestigd door de kiezerslijst zelf.

Wij vinden op de lijst voor de suikernijverheid ingeschreven als werklieden-kiezers: 14 werklieden-raffineerders en 11 personen aangeduid onder de benaming van smeder, ajuteur, toezichters, vuurstokers, metsers, meestergasten en bedienden.

Hetzelfde feit doet zich voor in de weefnijverheid. Zijn ingeschreven als werkende in deze nijverheid: 10 wevers en 13 andere personen: arbeiders, meestergasten, vuurmakers, mecaniciens, metsers, enz.

Dus op 14 raffineerders heeft men 11 toezichters en op 10 wevers 13 toezichters, enz. Dat toont klaar en duidelijk dat de echte werklieden niet zijn ingeschreven op de kiezerslijst,

terwijl men er namen van personen op aantreft die niet het recht hebben als werklieden-kiezer op de lijst te staan. De uitgesloten werklieden beloopt wel tot het getal van 80.

Gemeente Nazareth

Ik geloof dat deze gemeente onder een anarchistisch regiem leeft.

Geen meesters!

Inderdaad. Ik vind 304 werklieden ingeschreven als vlasbewerkers.

Maar, o wonder, o mirakel, op de lijst der patroons vind ik noch meestergasten, noch bestuurders, noch fabrikanten, noch kooplieden in vlas, enfin, geen enkele meester in de vlasnijverheid.

Terwijl ik enerzijds een geheel legioen werklieden eener nijverheid vind en geene bazen, zie ik tot mijne verwondering op de lijst der patroons twee brouwersbazen en op de lijst der werklieden slechts twee brouwersgasten.

Inderdaad, eene zonderlinge gemeente. De werklieden hebben geene bazen en de bazen schier geene werklieden.

Wat is dan de sleutel van dit geheim op economisch en nijverheidsgebied?

Het is dat de zoogezegde werklieden der vlasnijverheid voor het grootste deel, pachters of hoevewerklieden zijn, die zelve vlas zaaien of koopen en het door rotten en zwingelen gereed maken voor de markt waar het voor hunne rekening verkocht wordt.

Een onpartijdig onderzoek zou bewijzen dat van de 364 ingeschreven kiezers, ten hoogste, ik zeg ten hoogste, 64 recht hebben van er op te staan.

Loochristy

Wij zien onder andere misbruiken in deze gemeente, 16 bloemisten ingeschreven waaronder 11 patroons, een landbouwer, die reeds lang dood is, een melkboer en een horlogiemaker, 11 slachters, 108 vlasbewerkers, die pachters zijn, vlaskoopmans en zelfs boschwachters.

Bestelbergen

8 slachters, waarvan 6 patroons, 16 patroons bloemisten en hoveniers, 19 zoogezegde vlasbewerkers, op de bazenlijst komt er geen enkele slachtersbaas voor, geen enkele patroon bloemist, ook geen enkel vlasfabrikant of koopman.

Zwijnaerde

In deze gemeente aan de grenzen van Gent zijn allerlei kleine bazen ingeschreven terwijl een goed honderdtal metsers en dienders die al de voorwaarden vereenigen om kiezers te zijn en die reeds op de kiezerslijsten gestaan hebben, op de lijst niet meer voorkomen.

Andere werklieden, kiezers voor den Werkrechtersraad, zijn van de lijst geschrapt, maar zij zijn behouden op de kiezerslijsten voor den Werk- en Nijverheidsraad, waarvoor de voorwaarden dezelfde zijn.

Begrijpe dat wie kan!

Nevele

Ziehier den bouquet!

Op 320 ingeschreven kiezers, vragen wij 193 afschrapingen, na onze opvolgende ernstige onderzoeken met zorg gedaan.

Ziehier om welke redenen!

Naast een groot aantal patroons, werkend met een of meer knechten, pachters, handelaars en andere kleine burgers, vinden wij **7 barbiers** ingeschreven in die hoedanigheid, al-

hoewel zijn.

Wij van een

Deze zoo niet

om 't be

om kin

Wij t

lijst aan

handela

eene kn

andere

mans, 2

dit bed

naamd

verder

bouwer

hetzelf

gezegde

Onde

nog de

maker,

medebu

moeten

kiezer i

Verde

koster,

kroon o

treffen

als druk

Gezel

erger da

Gezel

zal ik d

Ik ho

omdat o

breken,

herhalin

velen e

de bespr

verzeke

valscht

in al de

sement.

Indier

sche kie

lieden d

danks z

overdrij

Een f

aantoon

aangroe

talrijke

In 189

Op de

In de wo

geen gewe

De bekle

den bosch

hoofd op h

Hij bleef

vermaning

hardnekkig

woordde h

schoten, G

« Hij is

kennen, v

oude tot Z

« Meent

ven? » gin

geloof sch

hij het ra

zeg, sede

voor zijne

lijks een p

wezen zal

dat zijn v

want de m

« Hij is

Zandhof h

stig en af

« Hij is

geene red

oude.

En hij t

Zelfs d

van zijn c

pleidooi

lichtere s

Bartel